

gifva förnyad borgen för fredens varaktighet, samt upprätthålla belåtenheten och lyckan i

dantag endast af Lord Stanley, hade derefter förklarad sig ense med honom i de planer rö-

des af vår utrikes minister. Vi skulle således, efter hans mening, beskydda den spanska folk-

det kroat och omtänksamt att kasta en sådan blick i framtiden. Det är ej heller grundadt att vi derigenom uppoffra våra närvarande förhållanden.

Medan man omedelbart från Petersburg hör förkunna att Tschetschenserna gjort tre för-

MOR BRITA I SIN LYCKA.*)

Det är icke lätt att af blotta beskrifningen föreställa sig de känslor, som måste uppfylla ett från lifvets högsta sorg och tröstlöshet till glädjen och hoppet plötsligen förflyttadt människohjerta. Den drunknande, som med förtviflans ångest och sina sista mattade krafter fattar uti det ena slippriga räddningsstödet efter det andra, hvilka alla glida undan, och slutligen kraftlös sjunker allt djupare — men i en hast känner sig fattad af en kraftig hand och på ömma armar åter burens till lifvet; endast den, som genomgått en dylik strid på lif och död, kan riktigt föreställa sig den fattiga familjens vid Träsktorget närvarande sinnesbelägenhet.

En sådan fröjd, som den räddades, då han hvilat på den gröna stranden, känner solen värma det stelnade ansigtet och hör kära, deltagande röster hviska tröstens och kärlekens ord omkring sig, en sådan fröjd är nu den räddade modrens.

Det torde måhända tillåtas oss att för dem, som så ädelmodigt räckt dessa olyckliga den räddande handen, omtala huru föremålen för deras deltagande och godhet nu bära sin lycka.

Den första dagen, då mor Brita, inklämd i fönstersmygen, mellan det omtalta gamla skrinet och bordet, med darrande hand mottog de frikostiga gåfvorna och såg så många vänliga ansigten i den låga dörren till sin lilla kammar, var hon icke sig sjelf mäktig för glädje och häpnad.

Hvad kunde hon annat! Hade icke hundratals människor i dag, ända in på sena qvällen, vandrat den tränga, branta trappan till hennes boning, den hon ännu denna samma morgon med så tunga steg beträddt — och hade icke alla medfört frikostiga gåfvor till henne?

Brita talade visserligen en hel hop ord, ty läpparne rödde sig beständigt; men Gud må

veta hvad hon sade, hon sjelf visste det säkert icke. Då hon såg egodelarna omkringsig, maten, veden, kläderna, och i sin halsduk virade in den ena sedeln efter den andra, då tyckte hon att de förflytutna 40 årens fattigdom, umbäranden, mödor, sjukdom och vakor, den afbrutna armen, som icke värkte mera — d. v. s. hon kände det icke nu — hungren, kölden — all denna nöd, som dittills följt henne så troget, varit alltför ringa lidanden för den stora lycka, som nu så oförmodadt kom öfver henne. Hon kunde icke begripa, att det i en hast brinner ljus på hennes bord, barnen leka matta och förnöjda bredvid henne och det föruttomma rummet företer en anblick af trefnad och välmåga!

Vänliga röster tala till henne, tårfulla blickar möta henne: »Se der, mor Brita, der för din fromma förtröstan — der för din arbetssamhet, — se der Brita en liten gåfva . . . du har ju en nykter och beskedlig man?» — »Ja, Gud vare lof, lilla fru!»

»Så bed för mig, att äfven min man måtte blifva så!» o. s. v.

Hela den dagen kunde den stackars Brita icke smaka en bit, för bara glädje, och när qvällen kom, sade hon till sin värdinna: »Jag kan ingenting göra för allt detta, ingenting; jag blott ber Gud välsigna dem alla!»

Fader Carlson sjelf, som hela dagen stod der så mulen och otymplig vid spisstötten, såsom hade alltsammans icke angått honom ringaste grand, tycktes småningom qvickna vid och försöka att arbeta sig upp ur det tillstånd af stum bestörtning, hvaruti han befann sig. Då värdinnan, i hans och hans hustrus närvaro, öfverräknade gåfvorna för dagen, gick han tyst med hopknäppta händer fram till bordet samt tog med ett godt och tacksamt leende emot den honom tilldelade gåfvan af sex skillingar, med hvilka han skulle fira dagens glädje — de andra 420 rdr bko borde insättas i sparbanken, det visste han.

De följande dagarna representerade mor Brita i sin vrå, ännu alltjemt lifligt påhelsad och begåfvad. Tredje aftonen skref värdinnan med de

inkasserade penningarne, som skulle till sparbanken:

»Inkomsten af dessa dagar följer 35 Rdr. Gubbens och gummans glädje kan icke beskrivas. De kunna icke sofva om nätterna eller äta om dagarna, så stor är deras fröjd, och det tyckes såsom om gubben blifvit något lättare om hjertat, han talar nu ibland, och till och med skämtar.»

Och verkligen syntes det som om lyckans leende solstråle, som nu för första gången föll på detta hopsjunkna, förtorkade väsen, der uppväckt den slumrande lifskraften, och till och med förmått framkalla några bleka glädjeblommor.

Om j haden sett honom dansa mellan knytorna på golfvet, småle och tala vid sig sjelf. . . Mor Brita gret när hon såg det och sade: »han der, som hvar dag sett ut som om han skulle gått till döden! . . .» sett honom, då han med 50 riksdaler på fickan gick att »köpa möbler» — eller, mötte någon, Tisdagen d. 24 Januari en ljushårig man i långrock och förskinn, och som upphörligen log, samt ideligen, mycket ödmjukt aftog hatten, så var det sannerligen han med sin femtia på fickan! . . . och skulle icke han helsa på alla människor, de hade ju alla nyss helsat på honom derhjemma?

Måndagen funderades starkt på huru pennin-garna skulle användas.

»Fru värdinnan hade nämnt om en dragkista att lägga de erhållna kläderna uti?» sade Brita qvæstionis, och litet tvehåset, ty hon fruktade att man skulle anse detta såsom en alltför stor djerfhet, emedan en dragkista ändå vore en öfverflödspersedel för en fattig arbetshustru, men då ingen motsade henne, tog hon sig dristigheten an och drog fram med ännu flera ekonomiska förslager. Dessa sträckte sig, utom nämnde dragkista, ännu till ett skåp eller skänk för husgerådens förvarande, samt 3:ne stolar och en säng.

Någonting hade hon dock ännu på hjertat, det kunde man godt se, likasom att detta någonting nära nog liknade ett öfverdådigt förslag, hvilket man lätt kunde märka på den o-

troliga möda det kostade Brita att komma fram dermed.

»Det skulle vara alltförmicke bra om jag kunde . . . om jag finge . . . om herrskaperna tillåte . . . si, jag skulle så gerna vilja ha mig en . . . guldring!» . . .

Brita, Brita! hvad tänker du på? en guldring på din gamla knotiga, grofva arbetsnäfvel! Vi undra storligen hur det skulle se ut, eller, för att tala allvarsamt, vi undra hvad dina gynnare och vänner skulle tänka om någon af dem hörde dig tala så!

»För si, när nu herrskaperna, som äro så goda och hjelpa mig med affaderna, sätta in alla pengarna i sparbanken, och det väl kunde hända, att barnen blefve sjuka eller vi annars kunde hitta på att komma i behof, så vore det så innerligen bra att ha en guldring, för tocket tar di emot på — assistans!» . . .

Ja så, det kan så vara, vi fruktade att mor Brita var blefven höglärdig.

Flera af de ädla, som uppsökt familjen i dess bedröfvelsestid, och såmedelst visat deltagande för dessa anspråklösa och ärliga varelser, lära hafva lofvat att icke heller framdeles glömma dem; om så är, finna de den lilla boningen mycket förändrad.

Nöden, som hittills från hvarje vrå af rummet, med häliga ögon blickat den inkommande emot, har dragit sig undan; den hvitlimmade spisen, de snygga möblerna, — flickan som på sina fristunder — hon får nu gå i skolan — leker bredvid sin lille broders sjuksäng — utgör en treflig och behaglig tasla, hvars anblick skall, bättre än något annat, tolka för eder tacksamhetens språk!

Men jag fruktar att j kanhända icke finnen fader Carlsson vid spishällen mera, ty han ämnar begifva sig af endera dagen till Roslagen, för att underrätta sin gamla svärmor — en nära 80 års gumma, som der försörjer sig med spånad — om dottrens lycka. Han gjorde en dylik färd för par år sedan, hvilken kostade honom tolf skilling i respenningar, nattqvarter och dagtraktamente, ett för allt. Han vandrar af »lotledes» och medför, vi veta icke huru

mycket kaffe och socker till gumman. Mor Britas fordna matmoder, hos hvilken hon tjänat i tolf år, skall äfven vid samma tillfälle blifva underkunnig om sakernas nuvarande glada skick.

Sparbanksböckerna ligga väl förvarade: 100 rdr bko för mor Brita, d:o för dottren Christina; 35 rdr 16 sk. bko för sonen Johannes, äro deri in-tecknade, och den sista skall om lördag kompletteras till 100 rdr bko, likasom de andra. Fader Carlsson har sjelf vecklat in dem i en näsduk och gömt dem.

Ingen skynt af missnöje, ingen tanke på att han, den fattige fadren sjelf, äfven borde vara ett föremål för deltagande vid detta tillfälle, har kunnat förspörjas hos honom; — det har icke fallit den enfaldige fromme mannen in, att hans gudsfruktan, ärlighet, nykterhet och stilla vandel skall räknas honom till förtjenst, då han sjelf anser detta såsom en skyldighet. Imedlertid, om någon ger honom ett uppmuntrande ord eller en vänlig nick, känner han sig deraf lika lycklig som tacksam. Vid öfverräknandet af 3:dje dagens gåfvor erhöill han en tollskil-lings-bankosedel, den han mycket nått hop-vecklade och lade i sin vestficka, der den ännu för få dagar sedan fanns välbehållen qvar-liggande; få se likväl hur det kan gå, och om den icke får ut och vandra, nu, på den omtalta Roslagsfärden!

Befriad från den grusliga farhågan att nödgas se de sina förgås af hunger och köld, samt glad i hoppet om bättre dagar, känner Brita sina plågor i armen småningom aftaga. Det var också helt annorlunda då, när hon, drifven af outhärlig ångest, vandrade från hús till hús, utan att dock för någon kunna yppa sin stora nöd, och under det att hon vid hvarje steg jemrade sig högt öfver skärningarne i den brutna armen.

Hvarje kantig sten, som hon råkade stiga på, gjorde hennes arm ondt, och stenen på hennes hjerta . . . gjorde ännu mera ondt!

Nu är den aflyftad . . . nu får hon vara stilla, sköta sig och barn — nu blir det bättre med hvar dag, . . . dock kan icke läkaren trösta

*) Läsaren behåge påminna sig en teckning efter naturen, kallad »Arbetskarlens Hustru», i följetongeh till Aftonbladet N:o 16 för den 21 Jan.

»Uppväxt och äro dagligen omgärdade dermed. Till exempel: hvilket sinne ryser icke vid

hennes med att hon snart skall bli fullkomligen helbregda. Men när hon blir det, då skolen j icke glömma henne, j ädle gynrare och vänner! — då skolen j gifva henne ännu en gifva till ... »arbetets gifvan! Då skall hon åter få inträda i sin verksamhet och med sitt arbete uppehålla sitt lif och — bevara det!

Någon yttrade till mor Britas värdinna: »Mätte icke denna hastigt öfverkommande lycka förvirra eller andeligen skada den enkla oförfärdade qvinnan!»

»Åh nej,» svarade denna, »mor Brita är gudfruktig.»

Och deri hade »fru värdinnan» rätt: religionen är ett sjökort, som icke sviker, antingen man seglar i mot- eller medvind —

Men inte annat vi se, så har väl mor Brita smugglat undan några hackor, hvad de skola vara till... Kanske till den fattiga handverkarfamiljen midtemot, som varit vittne till den Guds välsignelse, som dessa dagar strömmat in genom grannens dörr... kanske till stackars Ulla!...

Men hvem är stackars Ulla?

Har någon af eder sett den tysta qvinnan med sin korg på armen, hon som går och kommer utan att tala till någon, som ser på er så öppet, så sorgset, men dock icke ber om någonting?

Tala icke till henne, hon skall icke bry sig derom; fråga henne icke, ni skall icke få svar. Hon är döf, den arma qvinnan, och har varit det sedan sina spädaste år...

Men detta är en sorglig historia.

Om j icke tröttnaden, ville vi här uti en liten episod meddela några enkla drag ur densamma!

Ulla mins ej mer än tvenne epoker från sin barndom. Den ena då hon, ett fyraårigt barn, stod vid handen af en högväxt dam i släp... detta var hennes mor. Så mycket vet hon om sin mor; dock, det var sant, hon vet äfven att denna mor är begravnen på Ladugårdslandskyrkogården, under en »fyrkantig sten».

Den andra epoken är dystrare. Då var hon hos en qvinna, som misshandlade henne och

dan, ärecksä ett af de bidrag, hvilka Rikets Ständers stadganden ordagrann följdes, samt äfven uttryckligen såges, att de blifvit af Rikets

kastade henne utför en trappa... detta var i hennes morbrors hus. I fallet fick hon sitt hufvud illa skadadt, och förlorade sin hörsel. Åren i hennes panna och vid hennes öron tala ännu härom, men icke hon sjelf; hon har från den stunden varit tystare än någonsin; men denna tystnad rufvar öfver en 40 års lefnad af oupphörliga försakelser, oförrätter och lidanden af alla slag.

Och ändock!...

Det finnes ingenting hårdt, ingenting hatfullt, ingenting upproriskt eller elakt hos denna tysta misshandlade qvinna! Men genom sin döfhets på sätt och vis nästan utestängd från mänskligheten och hänvisad till sig sjelf och sin egen inre glädjetomma värld, tyckes det som om hennes väsen småningom stelnat och förstummats.

Hennes dagliga göromål äro icke heller egnade att lifva och uppmuntra. Då hon från Hötorget, dit hon går för att samla hö, bortkøres af gutbarna — hvilket ofta händer, emedan dessa hennes medtäflare i yrket äro öfvertalige — och hon nödgas vända derifrån med sin tomma säck, har hon intet annat råd än att i herrskapsbussen hemta fjerdingar, hvori skolor blifvit samlade, dem hon bär från Drottninggatan till Träsket, och för hvilket besvär hon erhåller 3 skilling; — då detta icke slår till spans, nödgas hon samla klutur eller ben i sin korg, hvilka betalas med 3 å 12 skill. pundet!

Af inkomsten för detta arbete skall hon betala hyran, tolf skilling i veckan för ett s. k. rum, det hon delar med fyra andra, der hon har sitt »sängställe» vid dörren, och der det snögar in på hennes slarfvor, samt dessutom föda och kläda sig.

Man ser henne derför i en uti bottnen öppnad säck, uppbunden kring midjan med ett snöre; denna habit utgör på en gång hennes klädedrägt och sängtäck.

Ulla hittar understundom — dock icke ofta — åtskilligt gods af värde uti fjerdingarna och på sophögarua, såsom teskedar, ja till och med matskedar af silfver m. m. För en enda sådan, som hon för någon tid sedan fann nedfru-

sen i en fjerding, hade hon kunnat få sig många mål mat, en klädning att betäcka sin skälfvande kropp med — men hon gjorde icke detta bruk af sitt synd; hon bar det till egaren, utan att likväl derför erhålla någon belöning.

Ty denna usla qvinna, som nästan aldrig njutit någon förmån i lifvet, som, oss vetterligt, icke erhållit en vittens understöd inom den församling hon är född (Ladugårdslands församling), som blifvit bortstött, förkastad, glömd af hela världen... denna qvinna är ärlig!

Berättade hon händelsen om silfverskeden, skulle hon med sin gröfsta röst tillägga:

»Det var synd om pigstackar'n, ty hon fick bannor, för det att jag kom inläpandes i köket med skeden så att herrskapet såg det.»

Ulla har tjenat på många ställen, men blott ett halft år på hvardera, emedan man öfverallt tröttnat vid den döfva tjenarinnan. På sednare tider har hon dock blifvit mer och mer oförnögen till dylik tjänstefattning. År 1842 erhöill hon följande betyg:

»Ulrika Eleonora — n är döf och har klen kroppskonstitution, hvarför hon är oduglig att antaga ärtstjenst. Betygas så santt mig Gud hjälpe till lif och själ. N. W. af Grubbens.»

Ait Ulla äfven är klen till sitt förstånd, det hafva hennes många husbönder och matmödrar hundra gånger försäkrat henne. Men dermed förhåller sig på ett mycket eget sätt: hon tyckes nemligen i vissa fall vara klokare än många klok.

Ty, frågen j henne (d. v. s. om j kunnen anstränga er röst så starkt att hon vore i stånd att höra er), så skolen j få erfara om denna qvinnas andiga tillstånd pågot som j kanske icke väntaden er. Frågen henne t. ex. om en kristens skyldigheter emot Gud och nästan... talen vid henne och j skolen finna, att hennes kristendoms-kunskap är klar, lefvande och varm såsom en ung flickas vid dess första nattvardsgång.

Der finnen j hemligheten!

Denna qvinna är gudfruktig.

Derför katar hon ej, derför knotar hon ej, derför är hon ärlig!

gjord till föremål för civilvill, så måste det nefatta ett kringgående af denna lag, att den

Och ändock har ingen förbarmat sig öfver henne. Hennes prestbetyg — under hennes kringirrande lif påtecknad af 7 olika prestmän — vittna alla om en »fnejdad, oförvillig, kristlig och ordentlig vandel»; — vittna om hennes fattigdom och hennes hjälplöshet; men samhället har i ingen mån sökt att försona ödets bittra hårdhet mot denna vanlottade medlem!

Efter katastrofen i morbroderns hus fördes likväl Ulla, — ännu ett barn på sju år, — till allmänna barnhuset, hvarifrån hon, så snart hon blifvit läkt, hemtades till landet af ett fattigt torparfolk, och vid aderton års ålder fick hon gå ut i verlden att försörja sig sjelf — döf, sjuklig och sinnessvag.

Kanske är denna svaghet en följd af slaget i hufvudet, kanske ock af vanvårdnad, svält och elände, måhända af alla delarne tillsammans; nog af, nu kan hon ej genom något ordentligt och stadigt arbete försörja sig. Ett prestbetyg för 1840 uppger, att hon då ämnade sig till Stockholm för att begära hjälp af sina dervarande hederliga släktingar.

Hennes egendom bestod vid den tiden uti en bibel och en psalmbok: en värdefull egendom för den döfva qvinnan, som icke kunde hemta upplysning och tröst uti kyrkan! Denna egendom blef henne i hufvudstaden fränstulen, och ännu i dag gråter hon sin bibel, på hvars titelblad stod:

»Gifven af allmänna barnhuset åt barnhusbarnet Ulrika Eleonora — n 1847.»

Hennes andaktsöfningar bestå sedan dess uti att på kyrkogårdarna läsa minnesvärdarnas inskrifter, och man ser henne derför ofta hela långa stunden nedlutad framför ett kors eller en sten. Hon kan ock en hel hop af dylika epitafier utantill, dem hon uppläser med mycken värma och eftertryck, samt ett trovärdigt »står der» vid slutet af hvarje rad.

På detta sätt fick hon äfven slutligen reda på sina hederliga släktingar — här läste hon deras historia i sammandrag — deras namn, födelse- och dödsår, och lärde sig tänkespråket utantill.

Hon upprepar det gerna, om j tillåten:

»Vi ha sett oss böra förutskicka denna anmärkning, till de svenska läsares upplysning,

«Och nu fullbordad är min tid, (står der)
Min prøfvodag förbi. (står der)
Dock vänner gråten ej dervid, (står der)
Ej evigt skiljas vi. (står der)
Der tid och skiften mer ej ges, (står der)
En gång, jag vet, vi återse, (står der)
Hos Herran Zebaoth!» (står der)

Hvilka minnen denna ensamma ökenvandrer-skas tystnad i öfrigt gömmer, det veta vi ej; vi veta ej om bland dessa finnes något som tillhör ångrens lika mycket som sorgens; men om så vore, undra vi ej så mycket deröfver, då vi erinre oss den kamp hon haft att utstå, eller heldre, vi erinre oss i thy fall Frälsarens ord till Simeon, Luca 7:de kap. 40:de och följande verser.

Och så bedje vi våra läsare om ursäkt för det vi i kapitlet om mor Brita infört dessa drag ur Ullas historia; de torde icke anses alldeles olämpliga der, då Ulla nu, sedan hon fått utbyta sina usla paltor mot andra kläder, om icke nya, så åtminstone rena, tills vidare blifvit mor Britas gårdbo, i förväntan på läglighet att bli intagen å Johannes' fattighus, ty till fattighuset inom den församling hon står skriven ästunder hon icke.

Härom vore visst åtskilligt mera att säga, men detta kapitel är nu slut. Vi hafva redogjort för gifvornas användande, framburit den räddade familjens tacksägelse och inbjudit eder, j glade gifvare! att komma och se dess lycka, Edert verk!

W.

— EN HÄST RÄDDAR SIN HERRE. En liten stund förrän viaducten vid Barentin, öfver hvilken jernvägen mellan Rouen och Havre löper, rasade, kom en mjölhandlare, vid namn Lorgery, åkande i chäs öfver ett af de första hvalfven. Plötsligt stannade hästen, och herr Lorgery kunde hvarken genom uppmuntrande ord eller med piska förmå honom att gå längre. Ett ögonblick derefter nedrasade ett af hvalfven, som uppar viaducten, och drog med sig nästan alla de öfriga, samt skulle säkert hafva krossat herr Lorgery, om han hade hunnit ett stycke längre fram. — Vid denna händelse blef vattnet i floden förgiftadt af den myckna kalk, som kom deruti, så att en mängd fisk kort derefter flöt upp döa.